

Valtion ja maakuntien välisten aluekehittämiskeskustelujen valmistelutyöpaja Säätytalolla 29.8.2017

Säätytalolla 29. elokuuta järjestetyn valtion ja maakuntien välisten aluekehittämiskeskustelujen valmistelutyöpajan tavoite oli käynnistää valtion ja maakuntien ensimmäisten aluekehittämiskeskustelujen valmistelu maakunnissa ja valtion tasolla. Päivän aikana rakennettiin yhteistä näkemystä siitä miten kehittää valtion ja uusien maakuntien aluekehittämiskeskustelujen toimintatapaa mahdollisimman hyvin osapuolia palvelevaksi.

Hallituksen poliittisen päätöksen myötä maakuntauudistuksen käynnistymistä on siirretty vuodella, jolloin maakuntauudistus alkaa vuonna 2020. Aikataulun siirtymisen myötä on mahdollista valmistautua aluekehittämiskeskusteluihin huolellisemmin, ja esimerkiksi huomioida sote-uudistuksen ja digitalisaation rooli keskustelujen osana paremmin. Ensi vuoden alusta käytävillä harjoituskeskusteluilla on merkitystä, sillä ne auttavat kehittämään keskusteluprosessia.

Esimerkkikeskustelu ministeriöiden ja Etelä-Pohjanmaan välillä

Päivän aikana simuloitiin ja harjoiteltiin valtion ja maakuntien välisiä aluekehittämiskeskusteluja. Esimerkkikeskustelijoina oli edustajia Etelä-Pohjanmaalta ja ministeriöistä. Etelä-Pohjanmaan toivoi keskusteluihin mukaan eri ministeriöiden edustajia, sillä useat ministeriöiden toimialat vaikuttavat aluekehittämiseen. Etelä-Pohjanmaa myös huomautti, että maakuntien näkökulmasta keskusteluun osallistujat saattavat olla myös poliitikkoja, eivät pelkästään organisaatioiden edustajia.

Biotalous ja agrobiotalous nousi keskustelussa Etelä-Pohjanmaan menestyksen avaimeksi ja maakunnan kärkihankkeeksi. Toisaalta Etelä-Pohjanmaa tarvitsisi lisää osaavaa työvoimaa. Esimerkkikeskusteluissa saatiin siis käytännöllistä tietoa maakunnassa tapahtuvista uusista avauksista, ilmiöistä ja ongelmista.

Huomattiin, että opittavaa ja kehitettävää on paljon. Keskusteluissa maakunnan ongelmia ratkotaan yhdessä, ja tässä apuna toimivat sekä maakunnan omat analyysit ja ehdotukset että ministeriöiden tuottama tieto. Yhdessä voidaan saada paljon aikaan, mutta osallistumisen on oltava molemminpuolista ja keskusteluilla tulee olla selkeä fokus. Siksi ministeriöille esitettiin toive osallistua laaja-alaisesti aluekehittämiseen ja toimia yli ministeriöiden välisten rajojen.

Jatkuvasti päivittyvä alueiden tilannekuva pohjana aluekehittämiskeskusteluille

Aluekehittämiskeskusteluja pohjustaa alueista jatkuvasti päivitetty tilannekuva, joka sisältää laaja-alaisesti määrällistä ja laadullista tietoa alueista. Tilannekuva tuottaa ymmärrystä paitsi maakuntien, myös koko Suomen tilasta.

Tilannekuva on vielä kehittymässä oleva työkalu, jonka kehittämiseen saatiin palautetta maakunnilta iltapäivällä järjestetyissä työpajoissa. Yhdessä mietittiin mitä tilannekuva sisältää ja mikä sen rooli on valtion ja maakuntien välisissä aluekehittämiskeskusteluissa sekä JTS-neuvotteluissa. Ryhmissä pohdittiin myös, miten tilannekuva kytkeytyy muihin prosesseihin ja mikä on aluekehittämiskeskustelujen lopputulos. Todettiin, että osapuolten on tärkeä valmistautua huolellisesti keskusteluihin. Pohdittiin myös, että on mahdollisuus rakentaa uudenlaista ja aitoa kumppanuutta.

Kehittämistyöajan opit

Seminaari osoitti, että maakuntien ja valtion välisille avoimille keskusteluille on tarvetta. Jotta voidaan onnistua, erilaisten valtion ja alueiden on puhallettava yhteen hiileen. Ministeriöiden osalta toivottiin vahvempaa yhteistyötä ja avoimuutta. Todettiin, että ministeriöiden ja maakuntien keskustelun on oltava pitkäjänteistä ja molemmin puolin osallistavaa. Lopuksi todettiin, että alueiden hyvinvointi johtaa koko Suomen hyvinvointiin, sillä kaikki sektoripolitiikka tapahtuu maakunnissa. Todettiin, että näihin tavoitteisiin pääseminen edellyttää epämukavuusalueelle astumista ja muutoksen tekemistä yhdessä.